četrtek, 18. julij 2019

I

(Resolucije, priporočila in mnenja)

RESOLUCIJE

EVROPSKI PARLAMENT

P9_TA(2019)0004

Razmere v Hongkongu

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 18. julija 2019 o razmerah v Hongkongu (2019/2732(RSP))

(2021/C 165/01)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Hongkongu,

— ob upoštevanju izjave tiskovne predstavnice Evropske službe za zunanje delovanje (ESZD) z dne 12. junija 2019 o protestih, ki v Hongkongu potekajo zaradi predlaganih reform na področju izročanja,

— ob upoštevanju izjave tiskovne predstavnice ESZD z dne 1. julija 2019 o nedavnih dogodkih v Hongkongu,

— ob upoštevanju temeljnega zakona Posebnega upravnega območja (PUO) Hongkong, ki je bil sprejet 4. aprila 1990 in je začel veljati 1. julija 1997,

— ob upoštevanju skupne izjave vlade Združenega kraljestva in vlade Ljudske republike Kitajske o vprašanju Hongkonga z dne 19. decembra 1984, znane tudi kot skupne izjave Kitajske in Velike Britanije,

— ob upoštevanju skupnega poročila z naslovom „Posebno upravno območje Hongkong: poročilo za leto 2018“, ki sta ga Komisija in njena podpredsednica/visoka predstavnica Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko 8. maja 2019 posredovali Evropskemu parlamentu in Svetu,

— ob upoštevanju skupne izjave z 21. vrhunskega srečanja EU in Kitajske dne 9. aprila 2019,

— ob upoštevanju dialoga o človekovih pravicah med EU in Kitajsko, ki se je začel leta 1995, ter njegovega 37. kroga v Pekingu 1. in 2. aprila 2019,

— ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in njene podpredsednice/visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 12. marca 2019 z naslovom „EU-Kitajska: strateška vizija“,

— ob upoštevanju Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah z dne 16. decembra 1966,

— ob upoštevanju Konvencije OZN proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali ponižujočim kaznim ali ravnanju,

— ob upoštevanju Splošne deklaracije človekovih pravic iz leta 1948,

— ob upoštevanju splošnega rednega pregleda za Kitajsko, ki ga je OZN izvedla novembra 2018,

— ob upoštevanju členov 144(5) in 132(4) Poslovnika,

A. ker bi moralo biti spodbujanje in spoštovanje človekovih pravic, demokracije in načela pravne države v središču dolgoročnega odnosa med EU in Kitajsko, v skladu z zavezo EU, da pri svojem zunanjem delovanju podpira te vrednote, in izraženim interesom Kitajske, da te vrednote vključi v svoj razvoj in mednarodno sodelovanje;

B. ker je vlada Posebnega upravnega območja Hongkong predlagala, da bi z zakonom o spremembi zakonodaje o storilcih kaznivih dejanj na begu in medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah iz leta 2019 nadomestila odloka o storilcih kaznivih dejanj na begu in medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah;

C. ker je hongkonška voditeljica Carrie Lam 9. julija 2019 vsesplošno osovraženo zakonodajo razglasila za „mrtvo“; ker pa ni naznanila, da bo predlagani zakon v celoti umaknjen;

D. ker bi utegnil predlagani zakon olajšati izročitve na Kitajsko iz političnih razlogov, kjer bi bile izročene osebe izpostavljene pravosodnemu sistemu s hudimi pomanjkljivostmi na področju človekovih pravic; ker hongkonško sodišče v skladu s predlaganimi spremembami ne bi imelo nedvomne in izrecne pristojnosti ter zakonske obveznosti preveriti, ali v primerih, s katerimi se ukvarjajo sodišča na celinskem delu Kitajske in v drugih državah, prihaja do kršitev človekovih pravic;

E. ker kitajsko sodstvo ne deluje neodvisno od vlade in Kitajske komunistične partije ter se ga pogosto povezuje tudi s samovoljnimi pridržanji, mučenjem in drugimi oblikami slabega ravnanja, resnimi kršitvami pravice do poštenega sojenja, prisilnimi izginotji in različnimi sistemi pridržanja brez možnosti stikov in sojenja;

F. ker se mnogi državljani Hongkonga – od zagovornikov demokracije do podjetnikov – bojijo izročitve na celinski del Kitajske;

G. ker so prebivalci Hongkonga množično preplavili ulice, kjer miroljubno uveljavljajo svojo temeljno pravico do zbiranja in protestiranja; ker se je 12. junija 2019 pred stavbo zakonodajnega sveta in na bližnjih ulicah zbrala večdesettisočglava množica protestnikov ter od vlade zahtevala, naj umakne predlagane spremembe k državni zakonodaji o izročanju;

H. ker je več kot 70 nevladnih organizacij za človekove pravice, med njimi Amnesty International, Human Rights Watch, Human Rights Monitor, hongkonška odvetniška zbornica ter hongkonško pravniško združenje, v skupnem pismu izvršno predsednico Lamovo pozvalo, naj njena vlada umakne predlog zakona o izročanju, saj ogroža spoštovanje človekovih pravic;

I. ker je hongkonška policija nasilno vedenje manjše skupine protestnikov izkoristila kot povod za to, da je z odvečno in čezmerno silo zatrla miroljubno večino, pri tem pa uporabila solzivec, gumijaste naboje, izstrelke v vrečkah in obrambna razpršila, dogodek označila kot izgred ter na podlagi tega aretirala več deset oseb; ker je bilo več oseb obtoženih povzročanja izgreda, za kar je zagrožena desetletna zaporna kazen;

J. ker so bili prebivalci Hongkonga v minulih letih priča množičnim demonstracijam v podporo demokraciji in popolnemu izvajanju temeljnega zakona, tudi protestom tako imenovanega gibanja dežnikov iz leta 2014, pa tudi demonstracijam za svobodo medijev in med drugim zaradi izginotja hongkonških prodajalcev knjig;

K. ker so ob koncu leta 2015 izginili štirje hongkonški državljani, med njimi Gui Minhai, in en tuji državljan, pri čemer so bili vsi povezani z založbo Mighty Current in njeno knjigarno; ker so več mesecev pozneje v javnost pricurljale informacije, da so pridržani na skrivnih lokacijah na celinskem delu Kitajske; ker se je eden od prodajalcev knjig, ki se je vrnil v Hongkong, medtem iz strahu pred izročitvijo preselil na Tajvan;

L. ker temeljni zakon vsebuje določbe, ki zagotavljajo varstvo človekovih pravic in svoboščin posameznika; ker člen 27 temeljnega zakona zagotavlja svobodo govora, tiska in objavljanja ter svobodo združevanja, zbiranja, sprevodov in demonstracij; ker je v členih 45 in 68 temeljnega zakona določeno, da so izvršni predsednik in vsi člani zakonodajnega sveta navsezadnje izvoljeni na splošnih volitvah;

četrtek, 18. julij 2019

M. ker EU podpira načelo ene države in dveh sistemov ter visoko stopnjo avtonomije Hongkonga;

1. poziva vlado Posebnega upravnega območja Hongkong, naj umakne zakon o spremembi zakonodaje o storilcih kaznivih dejanj na begu in medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah iz leta 2019;

2. poziva vlado Posebnega upravnega območja Hongkong, naj nemudoma izpusti miroljubne protestnike in vse osebe, ki so bile med protesti ali tik pred njimi pridržane zaradi miroljubnega izvajanja svobode do izražanja, ter umakne vse obtožbe zoper nje;

3. poziva, naj se izvede neodvisna, nepristranska, učinkovita in hitra preiskava policijskega nasilja nad protestniki;

4. poudarja, da se EU strinja s številnimi pomisleki državljanov Hongkonga v zvezi s predlagano reformo o izročanju ter jih je tudi posredovala vladi Posebnega upravnega območja Hongkong; poudarja, da bo imel zakon daljnosežne posledice za Hongkong in njegove prebivalce ter za EU in tuje državljane, vplival pa bo tudi na poslovno okolje v državi;

5. poziva Hongkong, naj poskrbi, da bo njegova zakonodaja povsem v skladu z mednarodnimi zavezami na področju človekovih pravic, tudi z določbami Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah in Konvencije OZN proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali ponižujočim kaznim ali ravnanju;

6. se zaveda, da je močna zaskrbljenost zaradi predlaganega zakona o izročitvah v zadnjih tednih ogromno prebivalcev Hongkonga, po nekaterih ocenah jih je bilo 9. junija 2019 več kot milijon, teden pozneje pa do dva milijona, privedla do tega, da so se udeležili večinoma miroljubnih množičnih demonstracij;

7. poudarja, da so se v Hongkongu večinoma spoštovale pravice državljanov, vendar izraža močno zaskrbljenost zaradi čedalje slabših razmer na področju državljanskih in političnih pravic ter svobode tiska; je močno zaskrbljen zaradi vse večjih pritiskov na novinarje in posledično vse pogostejše samocenzure, zlasti pri poročanju o občutljivih vprašanjih na celinskem delu Kitajske ali novicah v zvezi z vlado Posebnega upravnega območja Hongkong;

8. poudarja, da temeljni zakon zagotavlja svobodo govora, tiska in objavljanja ter svobodo združevanja, zbiranja, sprevodov in demonstracij; poziva hongkonške in kitajske oblasti, naj vsem državljanom zagotovijo varstvo človekovih pravic in svoboščin iz temeljne zakonodaje;

9. ostro obsoja nenehno in čedalje pogostejše vmešavanje Kitajske v notranje zadeve Hongkonga, pa tudi izjavo, ki jo je pred kratkim podala kitajska vlada, da je skupna izjava Kitajske in Velike Britanije iz leta 1984 zgodovinski dokument, ki ni več veljaven; poudarja, da je kitajska vlada s skupno izjavo zavezana ohranjati visoko stopnjo avtonomije ter pravice in svoboščine Hongkonga;

10. v zvezi s tem zaskrbljeno ugotavlja, da opozicijski kandidati, med njimi Anges Chow in nekdanji oblikovalec zakonodaje Lau Siu-Lai, zaradi svoje politične pripadnosti ali stališč niso smeli kandidirati na volitvah v zakonodajni svet;

11. poziva EU, države članice in mednarodno skupnost, naj si prizadevajo za uvedbo ustreznih mehanizmov za nadzor nad izvozom, s katerimi bi Kitajski, predvsem pa Hongkongu, onemogočili dostop do tehnologije, ki se uporablja za kršenje temeljnih pravic;

12. meni, da je potrebna sistematična reforma, s katero bi za položaj izvršnega predsednika in članov zakonodajnega sveta uvedli neposredne volitve, kakor je navedeno v temeljnem zakonu, in poziva k dogovoru o sistemu volitev, ki bi bil povsem demokratičen, pravičen, odprt in pregleden, prebivalcem Posebnega upravnega območja Hongkong pa omogočal, da bi na vse vodstvene položaje izvolili svoje kandidate ali kandidirali zanje;

13. znova poziva, naj se nemudoma izpusti založnik Gui Minhai, sicer švedski državljan;

14. poudarja, da je EU zavezana krepitvi demokracije, vključno s pravno državo, neodvisnostjo sodstva, temeljnimi svoboščinami in pravicami, preglednostjo ter svobodo obveščanja in izražanja v Hongkongu;

15. opozarja, kako pomembno je, da EU v vseh političnih dialogih in dialogih o človekovih pravicah s kitajskimi oblastmi še naprej opozarja na vprašanje kršitev človekovih pravic na Kitajskem, saj je to skladno z zavezo EU, da v svojem odnosu do te države nastopa odločno, jasno in enotno; nadalje opozarja, da se je Kitajska s svojim procesom reform in vedno večjim globalnim udejstvovanjem odločila pristopiti k mednarodnemu okviru človekovih pravic, in sicer s podpisom cele vrste mednarodnih pogodb o človekovih pravicah; zato poziva EU, naj stopi v dialog s Kitajsko in poskrbi, da bo ta izpolnila dane zaveze;

16. poziva podpredsednico/visoko predstavnico, ESZD in države članice, naj vse svoje pomisleke izrazijo v dialogu z vladama Posebnega upravnega območja Hongkong in Kitajske;

17. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsednici Komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, vladi in parlamentu Ljudske Republike Kitajske ter izvršni predsednici in svetu Posebnega upravnega območja Hongkong.